

STATSMINISTEREN

Arkiv

Kringkastningen 1. juledag 1942.

Atter en gang har vi passert vintersolverv, og atter en gang feirer vi jul. Det er fremdeles krig, og ikke fred på jorden. Vårt fedreland er også denne jul besatt, kontrollert og utsuget på alle mulige måter av den tyske hærmakt. En liten håndfull av norske landsforrædere går fremdeles de tyske undertrykkere og voldsmenn til hånde.

Under slike forhold er det en selvfølge at rettstilstanden og den økonomiske situasjon blir værre og værre for det norske folk jo lenger den tyske okkupasjon varer. Matsituasjonen er blitt vanskeligere. Sko og klær er blitt utslitte og kan vanskelig fornyes. Rettsløsheten har øket. Mordlysten og bandittmentaliteten, hos tyskere og quislinger har fått fritt spillerom. Vi hørte alle med forferdelse om mordene på de 34 gode nordmenn i Trøndelag og i Nordlands fylke. Og nå sist jødeforfølgelsene, hvor hundrer av lovlidige norske statsborgere uten lov og dom blir arrestert, fratatt sin eiendom og nødvendige eiendeler, og baketter deportert til et fremmed land. Den skjebne som venter dem der er vel av den art, at selv tyskere og quislinger skammer seg for å la det norske folk være öyenvitner til den.

Når en kjenner denne utvikling, så forstår en at det store spørsmål for oss alle, og ^{Kanaje} visar for dem som kjemper kampen hjemme i Norge, det er:

Hvor lenge skal disse forferdelige forhold, som tyskere og quislinger har skapt, vedvare? Er utsiktene for en endelig og avgjørende seier over Tyskland, Italia og Japan blitt dårligere? Er den militære situasjon for de allierte makter, og dermed for Norge, blitt mørkere?

Nei, den er ikke det. Det er tvertimot for tyskerne og våre hjemlige landsforrædere at stillingen og situasjonen blir mørkere og mørkere og mer og mer håpløs. Over deres framtids sti vil aldri mere noen håpets stjerne lyse. Derfor er det også at de begår slike umenneskelige handlinger som vi ser de gjør hjemme i Norge ^{Det er en kjempe forferdelig, at} nettopp nå. Når en morder ser seg omringet på alle kanter av rettferdighetens håndhevere, så myrder han gjerne videre i villskap og fortvilelse, og uten noen hensikt. Han vet nemlig, at hvor mange forbrytelser han da enn begår, så har han bare ett liv å betale med.

Tyskland hadde i lang tid forberedt seg på denne krig. I årevis hadde det tyske folk fått kanoner i stedet for smør. Det tyske folk trodde ^{på} hva gale eller halvgale krigshissere sa, at bare Tyskland hadde kanoner nok, hadde fly nok, hadde tanks nok, hadde mekaniserte styrker og soldater nok, så skulle i framtiden tyskerne bli verdens herrefolk og alle de andre nasjoner og folkeslag deres slaver. Og derfor overfalt, røvet og plyndret, bestjalte

og terroriserte Tyskland og ^{dermed} den enkelte tyske soldat Tsjekkoslovakia, Polen, Holland, Belgia, Luxemburg, Jugoslavia, Grekenland, Frankrike, Danmark og Norge.

Hele det tyske folk, og i særdeleshet ^{de} den tyske soldater er derfor medansvarlig for de forbrytelser som er begått i de av Tyskland okkuperte land. Hvilke følger dette ansvar vil få for de skyldige, ^{Kan} vil jeg ikke nå uttale meg om. Samtlige allierte nasjoner vil etter at seiren er vunnet, ta hånd om disse spørsmål. Det er dog en mulighet for, at når det endelige oppgjør foreligger, så kan det bli mange tyskere som ønsker, at de i årene før krigen hadde fått mere smør og mindre av kanoner.

Det er imidlertid en del av krigsforbryterne som det norske folk vil forbeholde seg, å gjøre opp med selv. Og det er de norske landsforrædere, - quislingene, - de som er medlemmer av Nasjonal Samling. De vil alle måtte stå til rette for norsk domstol for sine forbrytelser mot Norge, mot de norske lover og mot det norske folk. Alle er kjente, og ingen vil unngå å måtte svare for sine handlinger, enten disse er av direkte eller indirekte art. Det kan være grader i de forskjellige landsforræderes forbrytelser og straffskyldighet. Det spiller for så vidt ingen rolle. Det er nemlig også grader i den norske straffelovs utmåling av straff.

De allierte nasjoner, som nå kjemper for de okkuperte lands frigjørelse, for demokratiet og friheten, var ikke så godt forberedt på krigen som Tyskland var. De måtte derfor til å begynne med vesentlig holde seg på defensiven. Nå er de imidlertid, gjennom planmessige forberedelser, nådd så langt, at de kan gå over til en mere offensiv krigsførsel.

På de forskjelligste fronter går de ^{nu} til angrep.

I Russland forblør de tyske armeer. Russernes forsvar av Stalingrad vil gjennom alle tider stå som et lysende eksempel på oppofrende kjærlighet til fedrenes jord. På ny må de tyske soldater gjennomgå de forferdeligste lidelser som et tilbaketog over Russlands stepper fører med seg. De har sannelig all grunn til å lovprise Hitler når de denne jul, håpløse, delvis desorganiserte, sårede og forfrosne, blir liggende igjen ute på de russiske stepper i mørket og den forferdelige vinterkulde.

Ved seirene i Nord-Afrika har briterne og amerikanerne sveiset sammen en jernring om Italia og Tyskland som stadig vil bli trangere og trangere. Den flåte som brakte de alliertes stridskrefter og forsyninger til Nord-Afrika, var den største flåte som noensinne har pløyet verdenshavene. Tysklands og Italias flyvåpen og undervannsbåter kunne ikke stanse denne flåte. Den kom fram til sitt bestemmelsessted, og soldater og forsyninger ble trygt

brakt i land.

Dette framstöt fra de alliertes side betyr ikke bare en stadig trussel mot Italia og dermed også mot Tyskland. Nord-Afrika vil ^{nemlig} bli det springbrett som kan brukes til nye framstöt. Men det viser også den offensive kraft, de allierte nå kan sette inn i kampen for seiren.

Se på verdenskartet! Det er lang vei fra Storbritannia til Nord-Afrika. Og enda lenger vei er det fra Amerika. Men transportene kom fram. For alle gode nordmenn som arbeider og kjemper for Norges befrielse er dette av den aller største interesse og betydning. Det viser nemlig, at når tiden er inne og forberedelsene i orden, så kan ikke Tyskland ^{lenger} hindre de allierte i å gå til angrep på nye fronter, selv om tropper og forsyninger må ^{lang vei} føres fram over havet. Vi har alltid visst at det kunne skje, og at det ville skje. Tyskerne og quislingene i Norge har hånet tanken på en slik mulighet. Nå håner de ikke lenger. Nå forsøker de å lyve seg vekk fra den virkelighet som griner dem i møte.

Det er bevisstheten om disse ting, og enn videre kjennskapet til, at de alliertes krigsproduksjon, og dermed seiers-
evne, vokser så å si for hver dag, som gjør at julen i år må sies å være en håpets jul for det norske folk. Og derfor er den også,

tross mørklegging og vansker en lysets jul. Vi skimter frihetens land igjen etter den lange og tunge örkenvandring. *det norske folk har måttet gå* Derfor kan vi allerede nå begynne å forberede oss på det som må komme etter krigen både av opprensning og oppbygging.

Hårde kamper og store vansker ligger vistnok ennå foran oss. Men vi kjemper sammen med alle de andre allierte nasjoner for frihet, selvstendighet og folkestyre. Vi kjemper for rett og rettferdighet mellom individene og i mellom nasjonene, og vi kjemper for at det etter krigen skal sikres en ordning som kan skape fred og folkelykke verden over. Disse målene gir styrke og utholdenhet. De er en åndelig rustning som både nå og i fram-
altid tiden vil føre fram til seier for dem som bærer den.

Men vi ser ikke bare fram mot seiren og oppgjøret. Vi ser også fram mot videre arbeid og samarbeid. Vi vet at det er meget arbeid som må gjøres dagene etter at Norge igjen er et fritt og selvstendig land. Det skal bygges opp igjen det som landsforræderi og tysk barbari har skjendet eller lagt öde. Norges selvstendighet og udelelighet må sikres og trygges så godt og så sterkt som menneskelig evne formår. Den nöd og mangel som er til stede må straks avhjelpes. De tömte lagre må igjen fylles. Utslitte og ödelagte produksjonsmidler må erstattes, og erstatningen til dem som har lidt overlaster må, etter en rettferdig

bedømmelse, ordnes på en forsvarlig måte.

Det vil bli oppgaver nok å arbeide med, for at Norge igjen kan bli hva det var før tyskerne overfalt vårt land, og for å bringe det videre fram i kultur, i arbeidsevne og i folkelykke.

Ved siden av, at Regjeringen søker å organisere alle krefter, og bruke alle nødvendige midler for Norges befrielse, har den søkt og vil den fremdeles søke å forberede de saker jeg her har nevnt, og mange andre som vi vet vil bli aktuelle når Norge igjen er et fritt land. Regjeringen gjør ikke dette med tanke på at det er den nåværende Regjering som skal sitte med regjeringsmakten og administrere Norge etter frigjørelsen. ^{Den} Vi har gått ut fra som en selvfølge, at det er det norske folk som på konstitusjonell, demokratisk basis skal bestemme hvilke framgangslinjer som da skal følges, og hvem som skal utøve den administrative myndighet.

Når Regjeringen arbeider med disse saker jeg nettopp her har nevnt, så er det fordi ^{den} vi føler det som en plikt å sørge for, at f.eks. de nødvendige forsyninger finnes tilgjengelige i det øyeblikk det er behov for dem. Og videre, for at lov og rett skal følges og overholdes i en vanskelig overgangstid, og at planer og framgangslinjer ligger fullt utredet når Norge er befriet.

Og så får det bli det norske folks sak å bestemme, hva som skal gjennomføres, og hvem som skal lede det hele.

Jeg sender denne julehilsen til hele det norske folk, som hjemme og ute har stått vakt om Norges sak i disse 2 og 3/4 år. Selv om vinteren kan være tung og vond å komme igjennom for mange av dere, så hold ut i trofast samarbeid, for nå lysner det av den nye frihetsdag. Vi går mot denne med dyrekjøpte erfaringer, men ^{har} ~~de~~ ^{skapet} en fast vilje til i fortsatt samarbeid å bygge et Norge som er bedre og lykkeligere enn det noen gang tidligere har vært.

God jul til alle, - både hjemme og ute!